

HOMENATGE PERIODISTES 35 ANYS COL.LEGIATS

Bona tarda a tothom

Hi ha tantes sensibilitats i mirades diferents en un col·lectiu que porta 35 anys de vida -de vida col·legiada vull dir- que intentar representar tothom en aquest parlament de cinc minuts o més és una temeritat. Em sembla, en qualsevol cas, que, qui més qui menys, dels que estem aquí, no se'n penedeix d'aquest recorregut; ans al contrari, n'estem contents i agraïts. Ha valgut la pena.

El Col·legi ha estat durant un temps el què ha volgut que fos cadascú dels seus col·legiats i també el que han volgut o pogut les diferents juntes en funció de la seva dedicació. Hi ha hagut gestió, representació i una activitat variable, però també diria que hi ha hagut una certa indiferència col·lectiva: ja ens anava bé tal com anava tot plegat fins que arribaven les eleccions i aleshores s'havia de prendre partit. Molts hem estat espectadors, alguns també protagonistes.

Vàrem estar massa temps sense sortir de casa i molta gent de fora es preguntava per què servia el Col·legi, segurament perquè eren temps de bonança a la vida i tots desfruitàvem de la feina allà sense estar massa al cas de què feia diàriament el Col·legi. Això sí, de tant en tant, se'ns convocava per coses puntuals i també interessants: recordo una cita de Salvador Alsus i Santiago Ramentol per debatre sobre el tractament periodístic del cas Figo.

Avui en canvi m'atreviria a dir que cada cop som més els que diem que és una sort que hi hagi el Col·legi o fins i tot en alguna ocasió ens preguntem què faríem sense el Col·legi.

No sé quants som! No és fàcil saber-ho més enllà de constatar que hi ha més de 4.200 col·legiats i de recordar que no és obligatori col·legiar-se. Els Col·legis Professionals estan al punt de mira i el nostre, per sort, crec que ara mateix està més pendent d'ajudar, de col·laborar, de fer i de respondre cap i a la fi a la seva carta de

naturalesa que de la forma jurídica o administrativa que li vulguin donar. Tampoc sabia dir si això és bo o dolent.

El Col·legi, en qualsevol cas, manté alguna de les característiques que l'han distingit:

-Mai no ha deixat d'atendre als militants, als que l'han necessitat i també als que n'han renegat i mai han pagat perquè consideraven que era una inversió perduda fins que no sabien a qui més recórrer. Quanta gent no titulada hi ha trobat aixopluc o consell per resoldre els seus problemes? Tal vegada no s'hi ha de dedicar recursos, però em sembla que és bo ser generosos. I el Col·legi ho ha estat i ho és.

-També crec que massa sovint l'actuació va ser durant un temps reactiva; ara, en canvi, cada cop és més activa, procura anticipar-se i no necessàriament per fer més socis sinó per defensar el periodista.

Vull dir amb tot plegat que la casa dels periodistes ja no és un lloc de pas sinó que fa de raó social de molts periodistes: cada cop hi ha més *freelance* i autònoms, companys que venen de fora i que passen per situacions molt precàries; i periodistes que busquen taula perquè van desapareixent algunes seccions de determinats mitjans o estan amenaçades després de perdre gent o sentit. Hi ha mitjans que per estalviar diners fan que els seus treballadors feinegin des de casa aprofitant el teletreball, la digitalització i l'externalització de serveis. I no tothom és autosuficient.

EL COL·LEGI, PER TANT, HA PASSAT A FER A VEGADES DE REDACCIÓ. Dona o cobreix alguns serveis, ajuda als periodistes en funcions que abans assumien els diaris, les ràdios, les televisions, les empreses convencionals. Per trobar, o fer feina, a vegades tens unes necessitats que per tu mateix no pots cobrir i el Col·legi t'ajuda.

EL COL·LEGI FA TAMBÉ SOVINT DE FACULTAT. Els universitaris el necessiten cada vegada més. Què és avui el

periodisme? Un ofici?, ¿un grau? Perquè sigui un ofici cada cop hi ha menys aprenents: molts surten ensenyats, d'altres arriben a les redaccions amb un manual d'instruccions i n'hi ha també que per haver cursat altres estudis i haver fet un màster o un postgrau demanen una especial atenció. Tinc la sensació que en general hi ha una certa uniformitat i massa sovint ens trobem amb generacions de periodistes que semblen pollastres de granja: tots preparats per fer una feina concreta a un lloc concret.

Hi ha una excessiva burocratització quan la vida al Col·legi consisteix sobretot a solucionar problemes concrets. Hauríem d'anar amb compte de totes maneres i advertir que les universitats no es converteixin en oficines de recaptació en lloc de centres d'ensenyament. Abans hauríem de veure com s'ensenyava avui el periodisme i el Col·legi hi té molt a dir. No dic que tingui la solució. Alguns ja ens hem rendit més que res perquè el que saben i podem ensenyar no interessa als alumnes -ni a vegades a les universitats- i el que ens demanen no ho saben fer.

Aquella dualitat entre professors teòrics i pràctics que funcionava força bé ha caducat. Avui l'experiència i el coneixement penalitzen, carreguen la massa salarial de les empreses, i s'imposen les prejubilacions de la mateixa manera que molta feina de base pel que sembla l'acabarà fent la intel·ligència artificial.

I és aquí on el Col·legi també ha guanyat protagonisme amb les diferents jornades que organitza sobre formació, sobre actualització d'estudis, sobre les maneres de respondre a la precarietat laboral i informativa -no ens oblidem de la borsa de Treball ni del seguiment que es fan dels concursos públics per la contractació de personal- i també sobre els nous formats periodístics i cap on evoluciona el periodisme. I sobretot també sobre el codi deontològic i l'ètica periodística.

No podem oblidar-nos d'aquest codi, que a més d'uns drets hi ha també uns deures. El nou periodisme d'avui no és com el

d'abans, quan debatíem sobre periodisme i literatura o sobre realitat i ficció; avui el debat són sobre les *fake news*, els *clickbait*s i les audiències, la vulneració dels principis. Amb l'excusa que ens devem als lectors, als oients o als espectadors hem renunciat sovint a fer la feina ben feta perquè creiem que el receptor no vol informar-se sinó masturbar-se -com diu Enric González.

Les notícies ja no es jerarquitzen ni es dimensionen sinó que se serveixen d'acord amb el que ens demana una màquina d'encarregar connectada a les audiències i a uns webs que funcionen com un magatzem en què les peces pugen, baixen i es repeteixen per uns criteris de lectura més que discutibles. No és el moment de discutir-ho, però sí d'advertir que les notícies avui dia massa sovint van de la redacció al carrer i no del carrer a la redacció.

És bo doncs que el Col·legi perseveri en la divulgació dels principis del periodisme i també en el seu vessant professional més que comercial o sentimental. Aquest col·legi ha tingut moltes pressions en determinats moments i moltes de difícil solució perquè tant aviat se li demanava que fes de davanter centre com de defensa central. S'ha de ser sensible als moments polítics i a les institucions del país, però s'ha de ser sobretot fidel sobre tot a la seva carta de naturalesa i també a la seva viabilitat.

Hi ha hagut moments crítics, molt tensos, en què es van prendre decisions difícils per poder sobreviure: hi va haver algun acomiadament i també venda de patrimoni. Cadascú tindrà la seva visió, però es necessitava endreçar i modernitzar la casa, digitalitzar l'oficina, professionalitzar els seus treballadors, servir al col·lectiu i no a causes particulars.

No és fàcil gestionar el Col·legi quan els recursos disminueixen, els deutes pugen i cada cop hi ha més gent picant a la porta. La venda al quiosc minva, es venen menys diaris, però s'ha de mantenir el servei, com es va veure durant la pandèmia, quan molta gent s'hi va deixar els diners i la salut. No sé com estan

ara els números, però si sé que es fan mans i mànigues per capitalitzar el Col·legi sense que l'economia afecti els serveis ni a la seva idiosincràsia, expressada per exemple en la revista Capçalera o en acollir actes de col·lectius o professionals lliberals que demanen per entendre que és el millor punt de trobada i un terreny de joc noble.

El Col·legi ha deixat de ser el lobby -com s'havia dit- sense perdre la seva essència de ser la casa de tots els periodistes, fins i tot dels que s'ha agrupat en altres associacions o grups per entendre que no es defensaven prou bé els seus interessos. Hi ha hagut moltes causes que es donaven per perdudes i que en alguns casos s'han guanyat o estan en bon camí:

Parlem per exemple dels blocs electorals i de la feina que fan les moltes comissions del Col·legi. La seva feina és cada cop més difícil i també més necessària perquè els periodistes estem mal vistos com a intermediaris necessaris que som.

Molta gent no entén que la nostra feina és gestionar la informació, una feina que no pot fer qualsevol sinó que vol una pràctica, vol una agenda i un treball de camp que consisteix a anar als llocs fins que et coneixen tant que no son capaços de mentir-te. El repte és guanyar-nos la credibilitat i el respecte perdut, i per això necessitem també tenir una casa, una raó de ser per explicar, defensar i ajudar a com s'han de fer les coses.

No hauríem d'oblidar mai cap nosaltres, en l'època analògica, en la digital i en la de la intel·ligència artificial, hem estat i serem sempre un col·lectiu sabut, irreverent, incòmode, desconfiat pels poders fàctics i això vol dir que ens convé que passin coses al Col·legi, que tingui vida i que tingui també força.

I en aquest sentit vull recordar per acabar una frase de l'admirat Antonio Franco. "Llevo dos días sin recibir una llamada de queja, sin que nadie os ponga a parir a ninguno, como si no pasara nada. Sois una banda de cobardes y hacéis una sección de mierda. Si eso dura un día más os echaré a todos". Pot semblar

extemporani, però la nostra feina vol tensió informativa encara sense oblidar que de tant en tant va bé una mica d'autoestima com la d'avui.

Gràcies a tots. Bon aniversari
